

ΙΔΡΥΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΓΚΥΡΙΑΣ

ΜΑΡΤΙΟΣ 2024

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΛΙΜΑ (ΕΛΛΑΔΑ – ΕΕ-27– ΕΥΡΩΖΩΝΗ)

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ –ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ –ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ – ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ (ΕΛΛΑΔΑ – ΕΕ-27 – ΕΥΡΩΖΩΝΗ)

2 Απριλίου 2024

Το IOBE διεξάγει κάθε μήνα από το 1981 Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας στις επιχειρήσεις στους τέσσερις τομείς της οικονομίας και, από τον Μάιο του 2008, και στους καταναλωτές. Οι έρευνες αποτελούν μέρος του κοινού εναρμονισμένου προγράμματος που χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (DG ECFIN) και τα αποτελέσματά τους χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του δείκτη οικονομικού κλίματος σε Ελλάδα και στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες, ενώ δημοσιεύονται αναλυτικά στις εκδόσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι αναλύσεις που δημοσιεύονται κάθε μήνα με τη μορφή αυτής της έκδοσης στηρίζονται στα πρωτογενή, αναλυτικά στοιχεία για πάνω από 1000 επιχειρήσεις και αντιπροσωπευτικό δείγμα 1500 καταναλωτών, όπως προκύπτουν από τις έρευνες που διεξάγει αποκλειστικά και μόνο το IOBE για την Ελλάδα για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Επόμενο δελτίο: **1/5/2024**

Οι Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας εκπονούνται στο πλαίσιο του Κοινού Εναρμονισμένου Προγράμματος της Ε.Ε. για τις Έρευνες Επιχειρήσεων και Καταναλωτών (Joint Harmonised EU Programme of Business and Consumer Surveys) με τη στήριξη της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υποθέσεων της ΕΕ (Directorate General for Economic and Financial Affairs | DG ECFIN)

ΕΕ – ΕΥΡΩΖΩΝΗ: Ήπια ενίσχυση του δείκτη οικονομικού κλίματος σε ΕΕ και Ευρωζώνη

Ο δείκτης οικονομικού κλίματος τον Μάρτιο εξασθένησε ήπια τόσο στην ΕΕ, όσο και στην Ευρωζώνη. Η εξέλιξη αυτή ήταν αποτέλεσμα της ενίσχυσης των προσδοκιών σε Λιανικό εμπόριο, Καταναλωτές, και σε μικρότερο βαθμό σε Υπηρεσίες και Βιομηχανία, καθώς οι προσδοκίες στις Κατασκευές διατηρήθηκαν ουσιαστικά αμετάβλητες. Πιο συγκεκριμένα, στη Βιομηχανία ο δείκτης ενισχύθηκε οριακά (+0,3), μια τάση που διατηρείται στα ίδια επίπεδα από το προηγούμενο Φθινόπωρο. Οι προσδοκίες για την παραγωγή τους προσεχείς μήνες εξασθενούν, με τα αποθέματα σε μεγάλο ποσοστό να έχουν αποκλιμακωθεί, γεγονός που υποδεικνύει ενίσχυση στις εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση. Στις Υπηρεσίες οι προσδοκίες ενισχύθηκαν επίσης οριακά (+0,4), ως αποτέλεσμα της βελτίωσης των εκτιμήσεων για τη ζήτηση, καθώς οι εκτιμήσεις της τρέχουσας κατάστασης και οι προβλέψεις για τη μελλοντική ζήτηση παραμένουν αμετάβλητες. Το Λιανικό εμπόριο ανέκαμψε ελαφρά (+0,7) σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα, λόγω των αισιόδοξων εκτιμήσεων της τρέχουσας κατάστασης και των αποθεμάτων, με τις προσδοκίες για την μελλοντική κατάσταση να διατηρούνται αμετάβλητες. Στις Κατασκευές, ο αντίστοιχος δείκτης διατηρήθηκε αμετάβλητος (± 0.0) ως αποτέλεσμα της οριακής μεταβολής των προβλέψεων για την απασχόληση και των προσδοκιών του επιπέδου παραγγελιών που διατηρήθηκε στα επίπεδα του προηγούμενου μήνα. Τέλος όσον αφορά την καταναλωτική εμπιστοσύνη, αυτή διατήρησε την ανοδική της πορεία και σημείωσε μικρή περαιτέρω βελτίωση του δείκτη (+0,6) η οποία οφείλεται στις λιγότερο απαισιόδοξες εκτιμήσεις των νοικοκυριών για την τρέχουσα τους κατάσταση, για την μελλοντική τους κατάσταση και για την γενικότερη κατάσταση της χώρας, με τις προθέσεις τους για μείζονες αγορές να διατηρούνται αμετάβλητες. Σε ότι αφορά τις τάσεις στις έξι μεγαλύτερες οικονομίες, ο δείκτης βελτιώθηκε αισθητά στην Γαλλία (+2,6) και ηπιότερα στην Ιταλία (+1,5) και την Γερμανία (+0,9), ενώ εξασθένησε στην Ολλανδία (-0,7) και την Ισπανία (-0,4) και διατηρήθηκε ουσιαστικά αμετάβλητος στην Πολωνία (+0,3). Αναλυτικότερα:

- Στη **Βιομηχανία**, ο δείκτης προσδοκιών στην ΕΕ διαμορφώθηκε στις -8,4 μονάδες και στις -8,8 μονάδες στην Ευρωζώνη. Οι προσδοκίες για την παραγωγή τους επόμενους τρεις μήνες εξασθένησαν τόσο στην ΕΕ όσο και στην Ευρωζώνη, οι προβλέψεις παραγγελιών και ζήτησης ενισχύθηκαν, με τα αποθέματα να αποκλιμακώνονται και στις δύο περιοχές.
- Στις **Υπηρεσίες**, οι δείκτες προσδοκιών διαμορφώθηκαν στις +6,0 μονάδες στην ΕΕ και στις +6,3 στην Ευρωζώνη. Οι εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για την τρέχουσα δραστηριότητά τους υποχώρησαν ήπια σε Ευρωζώνη και ΕΕ. Οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση ενισχύθηκαν ήπια σε αμφότερες τις ζώνες, όπως και οι προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξή της.
- Στο **Λιανικό Εμπόριο**, οι δείκτες διαμορφώθηκαν στις -4,4 μονάδες στην ΕΕ και στις -5,7 στην Ευρωζώνη. Οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα επιχειρηματική δραστηριότητα ενισχύονται σε αμφότερες τις ζώνες, οι προβλέψεις για τις πωλήσεις εξασθενούν οριακά σε ΕΕ και Ευρωζώνη, ενώ τα αποθέματα αποκλιμακώνονται ήπια και στις δύο περιοχές.
- Στις **Κατασκευές**, οι δείκτες επιχειρηματικών προσδοκιών διαμορφώθηκαν στις -7,7 μονάδες στην ΕΕ και στις -5,6 μονάδες στην Ευρωζώνη. Οι θετικές προβλέψεις για την απασχόληση ενισχύονται ελαφρά, ενώ παράλληλα οι αρνητικές προβλέψεις για το επίπεδο εργασιών εντείνονται οριακά.

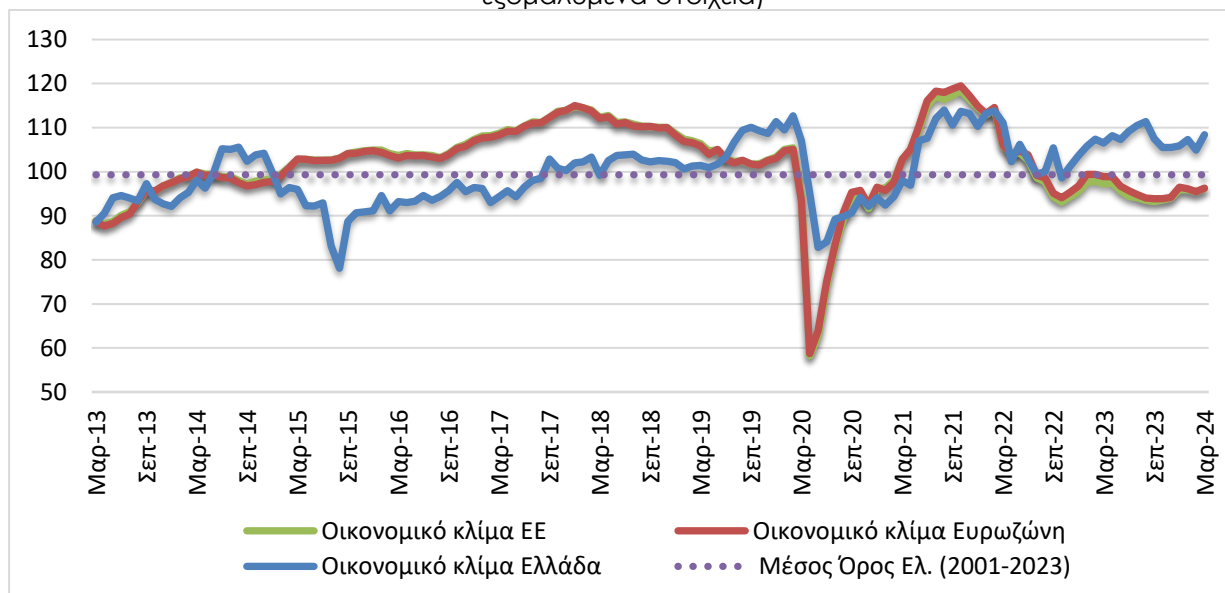
Πίνακας 1: Δείκτες Οικονομικού Κλίματος (2000-2020=100, εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)¹

Περιοχή	Ακραίες τιμές		Μέσος όρος									
	Min	Max	2001-2023	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023		
ΕΕ-27	59,7 (Απρ. 2020)	117,1 (Μάρ. 2000)	99,3	110,6	111,0	103,8	87,4	110,0	101,0	95,2		
Ευρωζώνη	60,9 (Απρ. 2020)	117,9 (ΙΟκτ. 2021)	99,3	110,5	110,8	103,6	88,0	110,7	101,8	96,2		
Ελλάδα	79,0 (Αυγ. 2015)	119,9 (Ιουλ. 2000)	99,2	98,2	102,9	105,6	95,5	106,1	105,4	107,6		
Περιοχή	2023											
	Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
ΕΕ-27	97,6	97,5	97,1	97,2	95,4	94,2	94,0	93,4	93,1	93,5	93,8	95,8
Ευρωζώνη	99,4	99,2	98,6	98,8	96,4	95,4	94,6	93,8	93,8	93,7	94,0	96,3
Ελλάδα	105,7	107,3	106,7	108,3	107,4	109,3	110,5	111,4	107,5	105,4	105,4	105,8
Περιοχή	2024											
	Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
ΕΕ-27	95,9	95,5	96,2									
Ευρωζώνη	96,1	95,5	96,3									
Ελλάδα	107,3	104,9	108,4									

¹ Ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος είναι το σταθμισμένο άθροισμα των Δεικτών Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία, τις Κατασκευές, το Λιανικό Εμπόριο, τις Υπηρεσίες και του Δείκτη Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης.

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

Διάγραμμα 1: Δείκτες Οικονομικού Κλίματος ΕΕ-27 και Ελλάδα (2000-2020=100, εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

- Ο **Δείκτης Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης** διαμορφώθηκε στις -15,2 μονάδες στην ΕΕ και στις -14,9 στην Ευρωζώνη. Οι εκτιμήσεις των καταναλωτών για την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους τους τελευταίους 12 μήνες κινήθηκαν ήπια ανοδικά σε αμφότερες τις ζώνες, ενώ αντίστοιχα κινήθηκαν στην ΕΕ οι προβλέψεις για την εξέλιξη της στους επόμενους 12 μήνες. Ελαφρά αισιόδοξες ήταν οι προβλέψεις για τη γενική κατάσταση της οικονομίας στην Ευρωζώνη αλλά και στην ΕΕ, με τις προβλέψεις για αγορές τους επόμενους μήνες να διατηρούνται αμετάβλητες σε αμφότερες τις ζώνες.

ΕΛΛΑΔΑ: Σημαντική ανάκαμψη του δείκτη οικονομικού κλίματος, λόγω κυρίως της Βιομηχανίας και της καταναλωτικής εμπιστοσύνης

Ο δείκτης οικονομικού κλίματος ανακάμπτει τον Μάρτιο και διαμορφώνεται στις 108,4 μονάδες, από 104,9 μονάδες τον Φεβρουάριο. Επανέρχεται, συνεπώς, σε σχετικά υψηλότερα επίπεδα μετά τη μείωση που καταγράφηκε τον προηγούμενο μήνα, στην υψηλότερη επίδοση των τελευταίων 6 μηνών. Στους επιμέρους επιχειρηματικούς δείκτες, καταγράφεται **έντονη βελτίωση στη Βιομηχανία και ηπιότερη στις Υπηρεσίες, αν και σε Κατασκευές και Λιανικό εμπόριο σημειώνεται διόρθωση προσδοκιών**. Παράλληλα όμως, **και ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης ενισχύεται και διαμορφώνεται στο επίπεδο του Οκτωβρίου του προηγούμενου έτους**. Συνολικά, **το οικονομικό κλίμα αποδεικνύεται ευμετάβλητο αυτή την περίοδο, αντανακλώντας και το γεγονός ότι η ελληνική οικονομία είναι σε θετική τροχιά, όμως αντιμετωπίζει σημαντικές προκλήσεις, στο εξωτερικό περιβάλλον και εγχωρίως, που επηρεάζουν σημαντικά τις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά**. Η εκτιμώμενη ενίσχυση μέρους του διεθνούς εμπορίου φαίνεται να ευνοεί τις εξωστρεφείς εγχώριες βιομηχανίες, όπως και κλάδους υπηρεσιών με διεθνώς εμπορεύσιμα αγαθά. Ωστόσο, η διατήρηση της δυναμικής της εγχώριας ζήτησης φαίνεται να συντηρεί σχετικά θετικές προσδοκίες, αν και ακόμα τα αποθέματα είναι γενικά σε υψηλά επίπεδα. Στα νοικοκυριά, η μικρή αποκλιμάκωση του πληθωρισμού και η παρατεταμένη περίοδος καλοκαιρίας του τελευταίου μήνα φαίνεται να αμβλύνει σε ένα βαθμό τις πιέσεις στα πραγματικά εισοδήματα από το υψηλό επίπεδο τιμών. Με τη χειμερινή περίοδο όμως να ολοκληρώνεται, αναμένεται έντονη κινητικότητα στις αγορές που σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με τον τουρισμό, με θετικές προσδοκίες για την τουριστική σεζόν που έρχεται.

Αναλυτικότερα:

- στη **Βιομηχανία**, το αρνητικό ισοζύγιο των εκτιμήσεων για τις παραγγελίες και τη ζήτηση εξασθένησε, οι εκτιμήσεις για τα αποθέματα διατηρήθηκαν αμετάβλητα ενώ οι θετικές προβλέψεις για την παραγωγή τους προσεχείς μήνες βελτιώθηκαν σημαντικά.
- στις **Κατασκευές**, οι αρνητικές προβλέψεις για πρόγραμμα εργασιών των επιχειρήσεων εντάθηκαν, ενώ παράλληλα οι θετικές προβλέψεις για την απασχόληση εξασθένησαν οριακά.
- στο **Λιανικό Εμπόριο**, οι εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις υποχωρούν έντονα, με το ύψος των αποθεμάτων να κλιμακώνεται ελαφρά, ενώ οι προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη των πωλήσεων υποχωρούν ήπια.
- στις **Υπηρεσίες**, οι θετικές εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων ενισχύθηκαν ελαφρά, εκείνες για τη ζήτηση διατηρούνται σε έντονα θετικά επίπεδα, ενώ αντίστοιχα κινούνται οι προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της ζήτησης οι οποίες βελτιώνονται σημαντικά.
- στην **Καταναλωτική Εμπιστοσύνη**, οι αρνητικές προβλέψεις των νοικοκυριών για την οικονομική κατάσταση της χώρας περιορίστηκαν ελαφρά, όπως και οι αντίστοιχες για τη δική τους οικονομική κατάσταση. Παράλληλα, βελτιώθηκαν σημαντικά οι προβλέψεις για μείζονες αγορές και ενισχύθηκε η πρόθεση για αποταμίευση.

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ: Έντονη βελτίωση προσδοκιών λόγω σημαντικής ενίσχυσης των προβλέψεων της παραγωγής και των παραγγελιών και της ζήτησης

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία ενισχύθηκε σημαντικά τον Μάρτιο, στις 111,9 μονάδες, από 101,6 μονάδες τον Φεβρουάριο. **Από τις μεταβλητές του δείκτη, το αρνητικό ισοζύγιο των εκτιμήσεων για τις παραγγελίες και την τρέχουσα ζήτηση αμβλύνεται έντονα, ενώ και το θετικό ισοζύγιο προβλέψεων για την παραγωγή τους προσεχείς μήνες βελτιώθηκε σημαντικά, με το ύψος των αποθεμάτων να διατηρείται αμετάβλητο.** Αναλυτικά:

α) Το αρνητικό **επίπεδο παραγγελιών και τρέχουσας ζήτησης**, αμβλύνεται σημαντικά στις -6 (από -22) μονάδες τον Μάρτιο με το 20% των επιχειρήσεων να δηλώνουν χαμηλές για την εποχή παραγγελίες και το 14% (από 5%) να αναφέρει το αντίθετο.

β) Στις **προβλέψεις για την εξέλιξη της παραγωγής τους προσεχείς 3-4 μήνες**, το σχετικό ισοζύγιο ενισχύθηκε σημαντικά (+41 μονάδες από +29 μονάδες), με το 47% (από 35%) των επιχειρήσεων να προβλέπει αύξηση της παραγωγής του το επόμενο τρίμηνο και ένα μόλις 6% μείωσή της.

γ) Στα **αποθέματα έτοιμων προϊόντων**, το σχετικό ισοζύγιο διατηρείται στις στα ίδια επίπεδα (+11 μονάδες), με το ένα τέταρτο σχεδόν των επιχειρήσεων να αναφέρει διογκωμένα αποθέματα.

δ) Στους δείκτες εξαγωγικής δραστηριότητας καταγράφηκαν μικτές τάσεις: οι **προβλέψεις για τις εξαγωγές τους προσεχείς μήνες** εξασθένησαν ελαφρά στις +3 (από +7) μονάδες, ενώ αντίθετα οι έντονα αρνητικές **εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση εξωτερικού** υποχώρησαν αισθητά (-17 από -31 μονάδες).

Πίνακας 2: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία

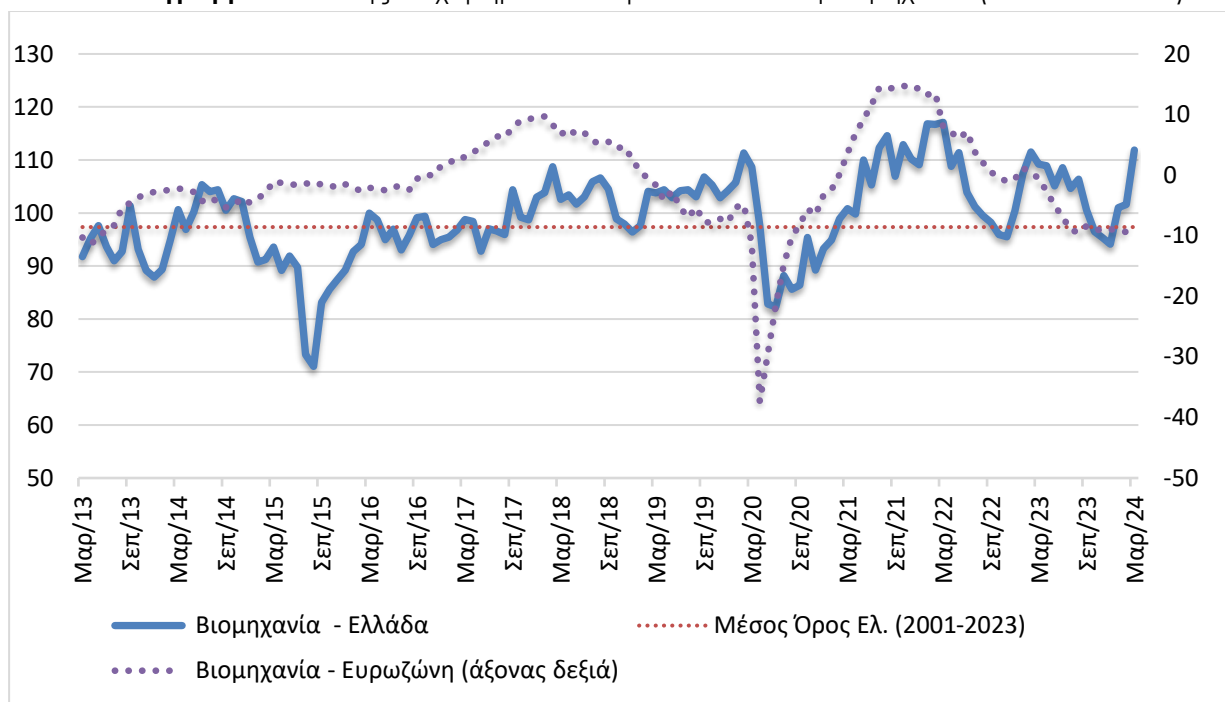
Τομέας		Ακραίες τιμές			Μέσος όρος						
		Min	Max	2001-2023	2018	2019	2020	2021	2022	2023	
Βιομηχανία (2000-2010=100)		66,2 (Φεβ. 2009)	117,6 (Μάιος 2000)	97,3	102,8	103,6	93,9	106,3	105,5	104,0	
2023											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
107,4	111,5	109,2	108,9	105,1	108,6	104,6	106,4	100,5	96,5	95,3	94,1
2024											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
101,0	101,6	111,9									

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις προβλέψεις παραγωγής, τις εκτιμήσεις για το ύψος των αποθεμάτων και τις εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση.

Πηγή: IOBE

ε) Ο δείκτης **προβλέψεων για την απασχόληση** ενισχύθηκε σημαντικά και διαμορφώθηκε στις +7 από τις -10 μονάδες τον προηγούμενο μήνα, με το ποσοστό των επιχειρήσεων που προβλέπει άνοδο απασχόλησης να ενισχύεται στο 12% (από 7%), και μόλις 4% να αναμένει μείωσή της.

στ) Το ισοζύγιο στις **προβλέψεις για τις μεταβολές των τιμών** ενισχύθηκε ήπια, με το 8% από 15% τον προηγούμενο μήνα, να αναμένει μείωσή τους.

Διάγραμμα 2: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία (2000-2010=100)

Πηγή: IOBE, DG Ecfm. Ο δείκτης για την Ευρωζώνη είναι υπό μορφή ισοζυγίου και αντλείται από τη DG Ecfm

Αξίζει να σημειωθεί ότι η αβεβαιότητα για το οικονομικό περιβάλλον εξασθενεί, καθώς στην ερώτηση που αφορά **στην ευκολία πρόβλεψης της μελλοντικής ανάπτυξης της επιχείρησης**, τον Μάρτιο το 42% των επιχειρήσεων θεώρησαν ότι αυτή μπορεί να προβλεφθεί δύσκολα ή σχετικά δύσκολα, έναντι 50% τον Φεβρουάριο.

Σε επίπεδο βασικών τομέων, ο δείκτης προσδοκιών στα **Καταναλωτικά αγαθά** ενισχύθηκε αισθητά στις 105,6 μονάδες (από 99,2 μον.). Σημειώθηκε ήπια βελτίωση στις προβλέψεις για την παραγωγή τους προσεχείς 3-4 μήνες, ενώ παράλληλα οι έντονα αρνητικές εκτιμήσεις για τις παραγγελίες υποχώρησαν και τα αποθέματα κλιμακώθηκαν. Στα **Κεφαλαιουχικά αγαθά** ο δείκτης βελτιώθηκε σημαντικά στις 131,5 μονάδες, από 121,0 τον προηγούμενο μήνα. Η ενίσχυση του δείκτη οφείλεται στις έντονα ανοδικές προβλέψεις για την παραγωγή τους προσεχείς 3-4 μήνες με τα αποθέματα να αποκλιμακώνονται ήπια και τις παραγγελίες να ενισχύονται ελαφρά. Έντονη βελτίωση παρουσίασε ο δείκτης στα **Ενδιάμεσα αγαθά**, στις 114,3 (από 98,8) μονάδες, με τις αρνητικές εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση να εξασθενούν κατακόρυφα, την παραγωγή τους προσεχείς μήνες να ενισχύεται σημαντικά και τα αποθέματα να αποκλιμακώνονται ελαφρά.

ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ: Μικρή εξασθένηση των προσδοκιών στις Κατασκευές, ενίσχυση σε Ιδιωτικά έργα

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Κατασκευές διαμορφώθηκε τον Μάρτιο, στις 152,9 μονάδες (από 156,7 μον. τον Φεβρουάριο), σε επίπεδο πάντως χαμηλότερο από το αντίστοιχο περυσινό (172,7 μονάδες). Αυτή η μικρή μεταβολή ήταν αποτέλεσμα της αισθητής υποχώρησης των προσδοκιών **στα Δημόσια έργα, με τις Ιδιωτικές Κατασκευές αντίθετα να ενισχύονται ήπια. Από τις βασικές μεταβλητές του δείκτη, οι αρνητικές προβλέψεις για το πρόγραμμα εργασιών των επιχειρήσεων εντάθηκαν ελαφρά, ενώ παράλληλα οι θετικές προβλέψεις για την**

απασχόληση εξασθένησαν οριακά. Αναλυτικά, ο αρνητικός δείκτης στις προβλέψεις για το πρόγραμμα εργασιών των επιχειρήσεων διαμορφώθηκε στις -9 από -5 μονάδες τον προηγούμενο μήνα, με το 14% (από 19%) των επιχειρήσεων να διατυπώνει αισιοδοξία για το επίπεδο των εργασιών το επόμενο τρίμηνο. Στις προβλέψεις για την απασχόληση, ο σχετικός δείκτης διαμορφώθηκε στις +25 (από +26) μονάδες, με το 28% (από 31%) των ερωτηθέντων να προβλέπει αύξηση των θέσεων εργασίας στον τομέα και ένα 3% να εκτιμά μείωσή τους. Στα υπόλοιπα στοιχεία, οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα πορεία εργασιών υποχωρούν έντονα και διαμορφώνονται στις +13 (από +19) μονάδες, ενώ στο πεδίο των τιμών, οι πληθωριστικές προσδοκίες εξασθενούν ήπια (+27 από +30 μον. ο δείκτης). Τέλος, το 14% των επιχειρήσεων αναφέρει απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία. Οι περισσότερες επιχειρήσεις (44%) επισημαίνουν την έλλειψη εργατικού δυναμικού ως το βασικότερο εμπόδιο στη λειτουργία τους, ένα 11% την ανεπαρκή χρηματοδότηση, αλλά και ένα 9% την έλλειψη μηχανολογικού εξοπλισμού.

Πίνακας 3: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Κατασκευές

Τομέας		Ακραίες τιμές			Μέσος όρος						
		Min	Max	2001-2023	2018	2019	2020	2021	2022	2023	
Κατασκευές (2000-2010=100)		14,3 (Απρ. 2020)	155,7 (Μάρ. 2000)	85,0	58,1	58,1	62,7	127,5	114,5	142,3	
2023											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
104,8	158,2	172,7	148,5	156,6	132,2	132,0	127,8	115,2	151,5	148,2	160,0
2024											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
172,7	156,7	152,9									

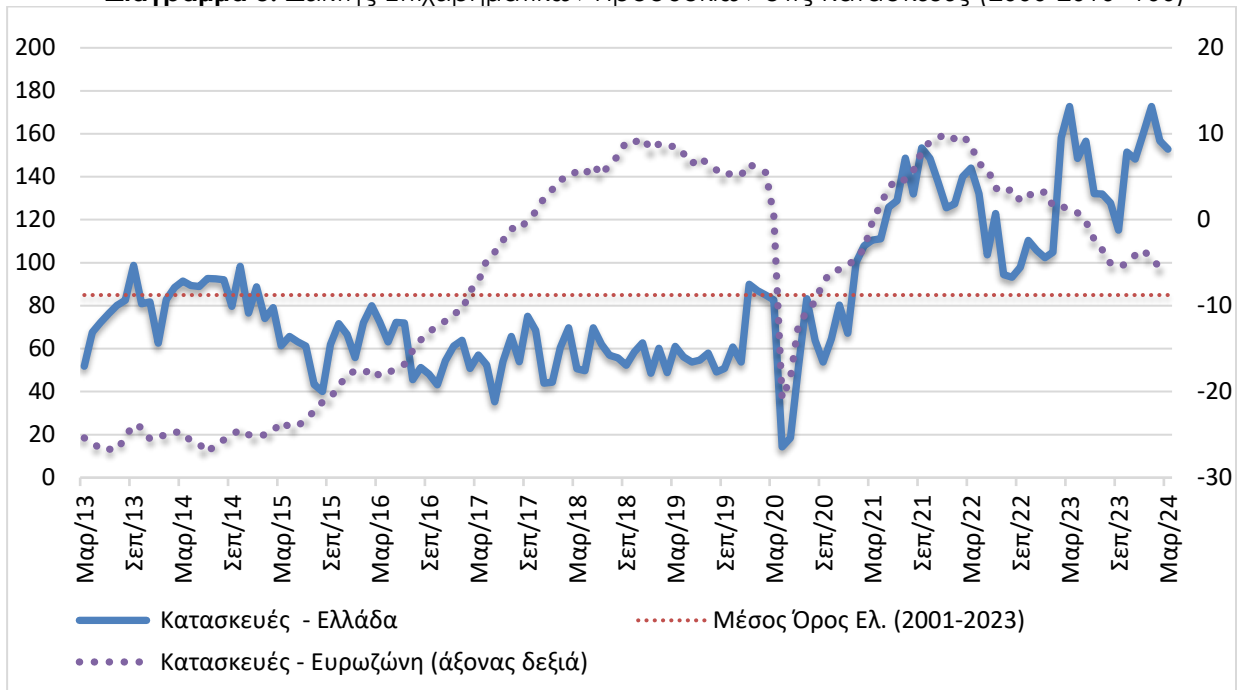
Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις εκτιμήσεις για το πρόγραμμα των εργασιών και τις προβλέψεις για την απασχόληση.

Πηγή: IOBE

Στην ερώτηση σχετικά με το βαθμό αβεβαιότητας που επικρατεί στο οικονομικό περιβάλλον, φαίνεται αυτή να υποχωρεί σημαντικά, καθώς το 52,6% των επιχειρήσεων θεωρούν ότι η μελλοντική ανάπτυξη μπορεί να προβλεφθεί δύσκολα ή σχετικά δύσκολα, έναντι 66,9% τον Φεβρουάριο.

Αναλυτικά στους επιμέρους κλάδους:

Μικρή ενίσχυση παρουσίασε ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Ιδιωτικές Κατασκευές** και διαμορφώθηκε στις 146,0 μονάδες (από 144,4), επίπεδο αισθητά χαμηλότερο του αντίστοιχου περυσινού (162,8 μον.). Οι ήπια αισιόδοξες προβλέψεις για το επίπεδο προγραμματισμένων εργασιών ενισχύθηκαν οριακά (+3 από +1 μονάδες), ενώ παράλληλα διατηρήθηκαν αμετάβλητες οι προσδοκίες για την απασχόληση οι οποίες διαμορφώθηκαν στις +19 (από +18) μονάδες. Σε ότι αφορά τα υπόλοιπα στοιχεία, οι θετικές εκτιμήσεις για την τρέχουσα πορεία εργασιών των επιχειρήσεων κινήθηκαν ήπια ανοδικά και διαμορφώθηκαν στις +29 (από +22 μον. ο δείκτης), ενώ ως προς τις τιμές, οι πληθωριστικές τάσεις υποχώρησαν ελαφρά (+29 μονάδες το σχετικό ισοζύγιο από +34 τον Φεβρουάριο). Τέλος, μόλις το 8% των επιχειρήσεων δεν αναφέρει προσκόμματα στη λειτουργία του. Αντίθετα το 59% των επιχειρήσεων αναφέρουν την έλλειψη εργατικού δυναμικού, το 8% τη χαμηλή ζήτηση και το 5% την ανεπάρκεια χρηματοδότησης, με το 4% να αναφέρει άλλους συγκυριακούς παράγοντες ως βασικά εμπόδια λειτουργίας τους.

Διάγραμμα 3: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Κατασκευές (2000-2010=100)

Πηγή: IOBE, DG Ecfín. Ο δείκτης για την Ευρωζώνη είναι υπό μορφή ισοζυγίου και αντλείται από την DG Ecfín

Αισθητή υποχώρηση έναντι του Φεβρουαρίου παρουσίασε ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Κατασκευές Δημοσίων Έργων**. Διαμορφώθηκε στις 154,7 (από 163,7 τον Φεβρουάριο) μονάδες, πολύ χαμηλότερα από το αντίστοιχο περυσινό επίπεδό του (175,5 μον.). Ως προς το πρόγραμμα εργασιών του κλάδου, ο αρνητικός δείκτης των -10 μονάδων τον Φεβρουάριο επιδεινώνεται και διαμορφώθηκε στις -20 μονάδες. Στις προβλέψεις για την απασχόληση, το σχετικό θετικό ισοζύγιο εξασθένησε ελαφρά στις +30 (από +33) μονάδες. Οι περισσότερες επιχειρήσεις του κλάδου (70%) αναμένουν τις ίδιες θέσεις απασχόλησης, ενώ καμμία δεν προβλέπει μείωσή τους. Εξασθένηση στις -2 (από +16) μονάδες παρουσίασε και ο δείκτης εκτιμήσεων για το επίπεδο των τρεχουσών εργασιών, ενώ παράλληλα το ισοζύγιο των τιμών διατηρήθηκε στα επίπεδα του προηγούμενου μήνα (+25 από +27 μονάδες). Τέλος, το 20% των επιχειρήσεων δηλώνει απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία, με το 30% να αναφέρει την έλλειψη εργατικού δυναμικού, άλλο ένα 17% την έλλειψη χρηματοδότησης και ένα 19% άλλους συγκυριακούς παράγοντες ως το βασικότερο εμπόδιο λειτουργίας τους.

ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ: Έντονη υποχώρηση στις προσδοκίες, απαισιοδοξία για τις πωλήσεις το επόμενο διάστημα

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στο **Λιανικό Εμπόριο** υποχώρησε έντονα τον Μάρτιο στις 98,0 μονάδες, από 114,8 μονάδες τον Φεβρουάριο. **Η σημαντική αυτή επιδείνωση είναι αποτέλεσμα της υποχώρησης των προσδοκιών σε όλους σχεδόν τους επιμέρους κλάδους, με εξαίρεση τον κλάδο Υφασμάτων-Ένδυσης-Υπόδησης και τα Είδη Οικιακού εξοπλισμού που κινούνται ανοδικά.** Αναλυτικά, οι θετικές εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για τις τρέχουσες πωλήσεις υποχωρούν έντονα στις +21 (από +55) μονάδες, όπως και οι θετικές προβλέψεις για την εξέλιξη των πωλήσεων στο επόμενο τρίμηνο και διαμορφώνονται στις +27 (από +35) μονάδες. Οι νέες παραγγελίες περιορίζονται ελαφρά (+16 από +22 μονάδες), ενώ τα αποθέματα κλιμακώνονται και

διαμορφώνονται στις +35 μονάδες. Από την άλλη πλευρά, οι ήπια αισιόδοξες προβλέψεις για την απασχόληση εξασθενούν ελαφρά (+17 από +23 μονάδες), ενώ ως προς τις τιμές, το 52% αναμένει άνοδο, ενδεικτικό των πληθωριστικών πιέσεων. Ως προς το βαθμό αβεβαιότητας που επικρατεί στο οικονομικό περιβάλλον αυτός διαμορφώνεται σε υψηλότερα επίπεδα σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα, καθώς το 54,2% θεωρεί ότι η μελλοντική ανάπτυξη μπορεί να προβλεφθεί δύσκολα ή σχετικά δύσκολα, από 49,6% τον Φεβρουάριο.

Οι προσδοκίες στους επιμέρους κλάδους είναι πτωτικές, με εξαίρεση τον κλάδο Υφασμάτων-Ένδυσης-Υπόδησης και τα Είδη Οικιακού εξοπλισμού. Αναλυτικά:

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στα **Τρόφιμα – Ποτά – Καπνός** υποχώρησε έντονα τον Μάρτιο και διαμορφώθηκε στις 82,5 (από 101,4) μονάδες, πολύ χαμηλότερα σε σχέση με το περυσινό επίπεδο (99,9 μον.). Οι τρέχουσες πωλήσεις διατηρήθηκαν θετικές, αλλά περιορίστηκαν έντονα στις +5 (από +40) μονάδες, ενώ παράλληλα οι αισιόδοξες προσδοκίες για τις πωλήσεις της επόμενης περιόδου εξασθένησαν σημαντικά στις +12 (από +35) μονάδες. Τα αποθέματα κλιμακώνονται ήπια και διαμορφώνονται στις +23 μονάδες, ενώ παράλληλα υποχωρούν οι παραγγελίες προς προμηθευτές. Το ήπια θετικό ισοζύγιο των προβλέψεων για την απασχόληση ενισχύεται σημαντικά (+55 από +11 το σχετικό ισοζύγιο), ενώ οι πληθωριστικές τάσεις των τιμών διατηρούνται σε χαμηλά επίπεδα (+12 από +10 μονάδες).

Πίνακας 4: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στο Λιανικό Εμπόριο

Τομέας		Ακραίες τιμές			Μέσος όρος						
		Min	Max	2001-2023	2018	2019	2020	2021	2022	2023	
Λιανικό Εμπόριο (2000-2010=100)		52,6 (Ιούλ. 2010)	128,7 (Μάιος 2007)	94,5	104,5	109,6	87,9	100,2	94,9	115,7	
2023											
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
106,9	113,3	114,5	119,2	116,3	115,9	117,7	120,0	124,3	112,8	112,6	114,5
2024											
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
110,1	114,8	98,0									

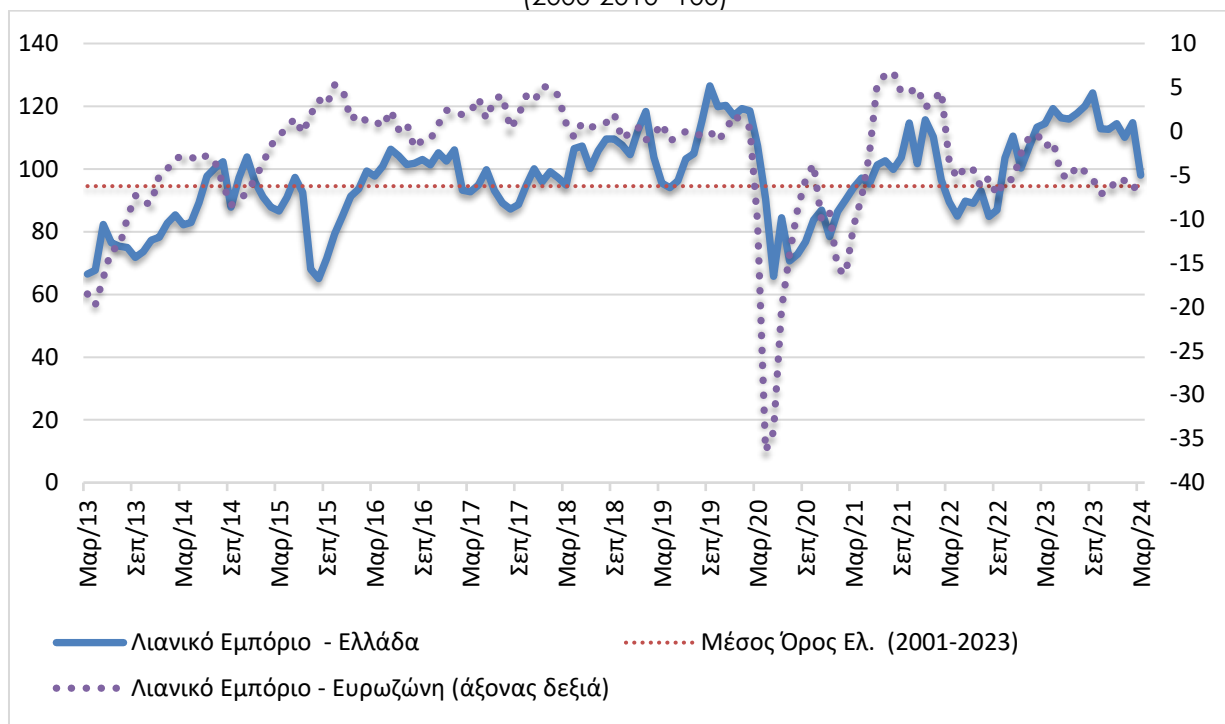
Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις εκτιμήσεις και τις προβλέψεις για τις πωλήσεις και τις εκτιμήσεις για το ύψος των αποθεμάτων. **Πηγή:** IOBE

Περαιτέρω ανοδικά κινείται ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στα **Υφάσματα – Ένδυση – Υπόδηση**, μετά την μικρή παρένθεση του Ιανουαρίου, φτάνοντας στις 151,9 (από 110,0) μονάδες, έντονα υψηλότερα από το αντίστοιχο επίπεδο πέρυσι (110,2 μον.). Οι έντονα θετικές εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις ενισχύονται ήπια (+74 από +64 μονάδες), ενώ αντίστοιχα κινούνται οι προβλέψεις για το επόμενο διάστημα που διαμορφώνονται πλέον σε ιδιαίτερα θετικά επίπεδα, στις +59, από τις -21 μονάδες τον προηγούμενο μήνα. Τα αποθέματα αποκλιμακώνονται έντονα και από σε κανονικά για την εποχή επίπεδα τον προηγούμενο μήνα διαμορφώνονται στις -40 μονάδες, ενώ οι παραγγελίες προς προμηθευτές στρέφονται θετικές στις +56 μονάδες (από -26 μονάδες το σχετικό ισοζύγιο). Από την άλλη πλευρά, ενισχύονται οι προβλέψεις για την απασχόληση, ενώ αντίθετα στις τιμές το σχετικό ισοζύγιο εξασθενεί έντονα.

Οι προσδοκίες στα **Είδη Οικιακού Εξοπλισμού** ενισχύονται σημαντικά και ο σχετικός δείκτης διαμορφώνεται τον Μάρτιο στις 127,6 (από 104,6) μονάδες, υψηλότερα σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο πέρυσι (111,0 μον.). Οι εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις διατηρήθηκαν σε θετικά

επίπεδα και ενισχύθηκαν περαιτέρω, στις +46 μονάδες (από +44), ενώ παράλληλα οι θετικές προβλέψεις στις πωλήσεις στο επόμενο διάστημα βελτιώθηκαν κατακόρυφα (+80 από +49 μονάδες). Από την άλλη πλευρά, το ύψος των αποθεμάτων αποκλιμακώθηκε, με τις παραγγελίες προς προμηθευτές να βελτιώνονται αρκετά και να διαμορφώνονται στις +43 (από +32) μονάδες. Παράλληλα, οι προβλέψεις για την απασχόληση ενισχύονται σημαντικά στις +52 μονάδες (από +33 μονάδες το σχετικό ισοζύγιο), ενώ στις τιμές ο σχετικός δείκτης συνεχίζει να υποδηλώνει αύξηση (+62 από +80 μονάδες).

Διάγραμμα 4: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στο Λιανικό Εμπόριο (2000-2010=100)

Πηγή: IOBE, DG Ecfm. Ο δείκτης για την Ευρωζώνη είναι υπό μορφή ισοζυγίου και αντλείται από την DG Ecfm

Έντονη υποχώρηση σημειώνεται τον Μάρτιο στις επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Οχήματα – Ανταλλακτικά**, στις 100,9 (από 123,1) μονάδες, πολύ χαμηλότερα σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2023 (126,2 μονάδες). Οι τρέχουσες πωλήσεις του κλάδου εξασθενούν επίσης αρκετά και στρέφονται αρνητικές (-7 από +49 μονάδες το σχετικό ισοζύγιο), ενώ αντίθετα οι προβλέψεις για τις πωλήσεις της επόμενης περιόδου ενισχύονται σημαντικά στις +44 (από +20) μονάδες. Τα αποθέματα κλιμακώνονται έντονα (+48 από +16 μονάδες), με τις παραγγελίες προς προμηθευτές να εξασθενούν επίσης σε σημαντικό βαθμό στις +13 (από +25) μονάδες. Παράλληλα, οι προβλέψεις για την απασχόληση βελτιώνονται οριακά και διαμορφώνονται στις +9 (από +8) μονάδες, ενώ τέλος, ως προς τις τιμές, το σχετικό ισοζύγιο διαμορφώνεται σε πληθωριστικά επίπεδα, στις +69 μονάδες.

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ: Ήπια βελτίωση των προσδοκιών, αισιοδοξία για τη μελλοντική ζήτηση

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις **Υπηρεσίες** ενισχύθηκε ήπια, στις 125,6 μονάδες, από 121,1 τον Φεβρουάριο. **Από τις επιμέρους μεταβλητές του δείκτη, οι θετικές εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων κλιμακώνονται ελαφρά, ενώ αντίθετα εξασθενούν ήπια οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση, με τις προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της ζήτησης να ενισχύονται σημαντικά.** Αναλυτικότερα, ο δείκτης των εκτιμήσεων για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων κινείται ήπια ανοδικά, στις +35 μονάδες (από +31), ενώ διατηρείται θετικός ο δείκτης εκτιμήσεων για την τρέχουσα ζήτηση στις +40 (από +42) μονάδες. Ανοδικά κινούνται οι προβλέψεις για τη ζήτηση του επόμενου τριμήνου στις +64 (από +51) μονάδες, ενώ αντίστοιχα εκείνες για την απασχόληση ενισχύονται οριακά και διαμορφώνονται στις +28 (από +27) μονάδες. Στις τιμές, το σχετικό ισοζύγιο ενισχύεται και διαμορφώνεται στις +27 μονάδες. Στην ερώτηση σχετικά με το βαθμό αβεβαιότητας στο οικονομικό περιβάλλον, το 47% θεωρεί ότι η μελλοντική ανάπτυξη μπορεί να προβλεφθεί δύσκολα ή σχετικά δύσκολα, όσο περίπου και τον προηγούμενο μήνα (45%).

Πίνακας 5: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Υπηρεσίες

Τομέας		Ακραίες τιμές			Μέσος όρος						
Υπηρεσίες (2000-2010=100)		Min	Max	2002-2023	2018	2019	2020	2021	2022	2023	
		46,9 (Ιουν. 2020)	140,2 (Ιουλ. 2000)	90,5	97,0	97,7	76,0	104,7	106,8	109,7	
2023											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
93,0	94,5	102,2	116,2	112,1	113,0	119,6	114,5	109,5	104,7	117,3	119,3
2024											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
110,6	121,1	125,6									

Σημειώσεις: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση την κατάσταση της επιχείρησης, καθώς και τις εκτιμήσεις και τις προβλέψεις για την πορεία της ζήτησης. **Πηγή:** IOBE

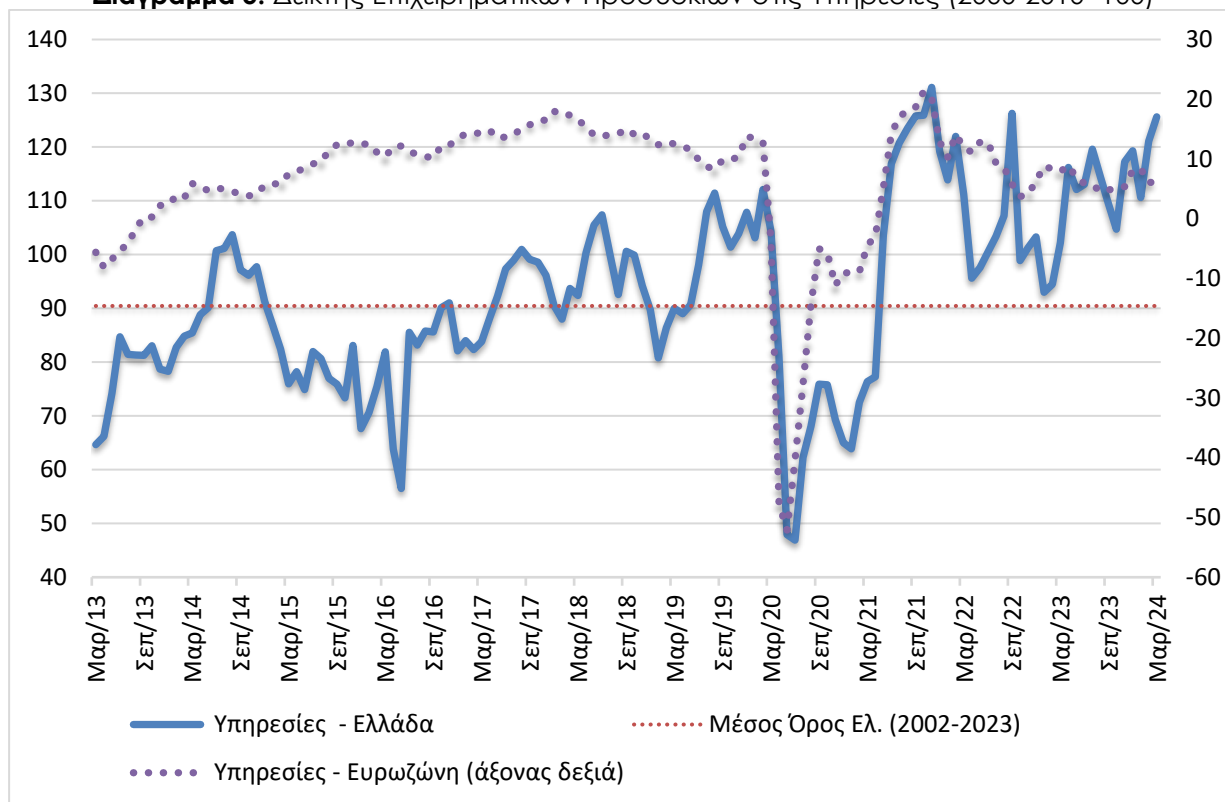
Σε επίπεδο βασικών κλάδων οι τάσεις είναι μικτές μεταξύ των εξεταζόμενων κλάδων. Αναλυτικότερα:

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στα **Ξενοδοχεία – Εστιατόρια – Τουριστικά Πρακτορεία**, ενισχύεται σημαντικά στις 134,9 (από 120,6) μονάδες, ενόψει και της έναρξης της τουριστικής περιόδου. Οι ήπια θετικές εκτιμήσεις για την πορεία της τρέχουσας κατάστασης των επιχειρήσεων ενισχύονται περαιτέρω στις +11 μονάδες από +1 μονάδες τον προηγούμενο μήνα, ενώ παράλληλα, ενισχύονται οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση (+24 από +12 μονάδες), με τις έντονα θετικές προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της ζήτησης να βελτιώνονται περαιτέρω στις +83 (από +60) μονάδες. Οι προβλέψεις για την απασχόληση βελτιώνονται στις +64 μονάδες (από +56 μονάδες), ενώ ο δείκτης των τιμών διατηρείται σε έντονα πληθωριστικά επίπεδα και διαμορφώνεται στις +60 μονάδες.

Πτωτικά κινείται ο δείκτης προσδοκιών στους **Ενδιάμεσους Χρηματοπιστωτικούς Οργανισμούς** (χωρίς Τράπεζες), στις 144,4 (από 159,0) μονάδες, σε πολύ υψηλότερο επίπεδο ωστόσο σε σχέση με εκείνο του προηγούμενου έτους (123,8 μον.). Οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων, αν και υποχώρησαν, διατηρήθηκαν έντονα θετικές στις +57 (από +67 μονάδες το σχετικό ισοζύγιο), ενώ εκείνες της τρέχουσας ζήτησης κινήθηκαν πτωτικά (+29 από +60 μονάδες).

Από την άλλη, υποχωρούν ελαφρώς οι προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη πορεία της ζήτησης, οι οποίες διαμορφώθηκαν στις +50 μονάδες (από +53), ενώ οι προβλέψεις για την απασχόληση ενισχύθηκαν αισθητά στις +50 μονάδες, από τις +40 μονάδες τον προηγούμενο μήνα. Στις προσδοκίες για τις τιμές, ο σχετικός δείκτης διατηρήθηκε σε πληθωριστικά επίπεδα και διαμορφώθηκε στις +36 μονάδες.

Διάγραμμα 5: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Υπηρεσίες (2000-2010=100)

Πηγή: IOBE, DG Ecfm. Ο δείκτης για την Ευρωζώνη είναι υπό μορφή ισοζυγίου και αντλείται από την DG Ecfm

Έντονα πτωτικά κινήθηκε ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Διάφορες Επιχειρηματικές Δραστηριότητες**, στις 97,5 (από 123,4 μονάδες), σε επίπεδο χαμηλότερο σε σύγκριση και με το αντίστοιχο περυσινό (98,6 μον.). Στους βασικούς δείκτες, το ισοζύγιο των εκτιμήσεων για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων εξασθενεί κατακόρυφα (+11 από +51 μονάδες), με τις θετικές εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση από τις +42 μονάδες να κινούνται πτωτικά και να ισοσκελιζονται. Αντίστοιχα, οι προβλέψεις για την εξέλιξη της ζήτησης εξασθενούν, αλλά ηπιότερα και διαμορφώνονται στις +33 (από +43) μονάδες, με τις προβλέψεις για την απασχόληση να διαμορφώνονται σε χαμηλότερο επίπεδο σε σχέση με τον Φεβρουάριο, στις +22 (από +51) μονάδες. Από την άλλη πλευρά η πληθωριστική τάση υποχώρησε αρκετά στις +8 (από +26) μονάδες.

Μεγάλη βελτίωση παρουσιάζει ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στην **Πληροφορική και Ανάπτυξη Λογισμικού** και διαμορφώνεται στις 102,5 (από 87,0) μονάδες, ήπια υψηλότερα σε σχέση με πέρυσι (91,2 μον.). Οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων ενισχύθηκαν σημαντικά (+21 από +8 μονάδες), ενώ αντίθετα ήπια ανοδικά κινούνται οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση και διαμορφώνονται στις +14 (από +8) μονάδες. Οι προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη πορεία της ζήτησης βελτιώθηκαν κατακόρυφα και διαμορφώθηκαν στις +36

μονάδες από σε κανονικά για την εποχή επίπεδα τον Φεβρουάριο, ενώ οι θετικές προβλέψεις για την απασχόληση διαμορφώθηκαν στις +36 μονάδες από +15 τον προηγούμενο μήνα. Παράλληλα, οι πληθωριστικές τάσεις για τις τιμές ενισχύθηκαν στις +21 μονάδες.

Ελαφρώς ανοδικά κινούνται οι επιχειρηματικές προσδοκίες στις **Χερσαίες Μεταφορές**, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις 113,9 (από 111,8) μονάδες. Οι αρνητικές εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση εξασθενούν ήπια και διαμορφώνονται σε θετικές (στις +2 από -2 μονάδες), ενώ παράλληλα οι έντονα θετικές εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση διατηρούνται αμετάβλητες (+47 από +46 μονάδες το σχετικό ισοζύγιο). Ανοδικά κινούνται οι προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη πορεία της ζήτησης, (στις +55 από +52 μονάδες ο σχετικός δείκτης), με τις θετικές προβλέψεις για την απασχόληση του κλάδου να διατηρούνται σε ήπια θετικά επίπεδα στις +2 μονάδες. Το ισοζύγιο των τιμών κινείται σε ήπια πληθωριστικά επίπεδα στις +4 μονάδες.

ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΕΣ: Μικρή βελτίωση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης

Ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης ενισχύθηκε ελαφρά τον Μάρτιο και διαμορφώθηκε στις -44,7 μονάδες, έναντι -47,2 μονάδες τον Φεβρουάριο, φτάνοντας εκ νέου στα επίπεδα του Οκτωβρίου του 2023¹. Και αυτόν τον μήνα οι Έλληνες καταναλωτές εμφανίζονται ως οι περισσότερο απαισιόδοξοι στην ΕΕ, με τους καταναλωτές στην Εσθονία με επίπεδο δείκτη -34,4 και την Σλοβενία (-28,9) να ακολουθούν. Σημειώνονται ήπιες μεταβολές προσδοκιών για την οικονομική κατάσταση της χώρας και για τη δική τους, ενώ αντίθετα παρατηρείται αισθητή βελτίωση στην πρόθεση για μείζονες αγορές. Η περαιτέρω αποκλιμάκωση του πληθωρισμού και η παρατεταμένη καλοκαιρία και τον μήνα Μάρτιο στο μεγαλύτερο μέρος του μήνα, συνεχίζει να αμβλύνει την επίπτωση του ενεργειακού κόστους. Όπως φαίνεται η ισχυρή άνοδος των επιτοκίων δεν έχει ακόμη μειώσει αποτελεσματικά τον πληθωρισμό ο οποίος αναμένεται να παραμείνει πρόβλημα και το επόμενο διάστημα. Στις χαμηλότερες θέσεις αυτής της κατάταξης, για τρίτη φορά μέσα στο 2024 βρίσκεται η Λιθουανία (+2,9) αλλά και η Πολωνία (+1,9) με την τιμή του δείκτη καταναλωτικής εμπιστοσύνης να συνεπάγεται ουσιαστικά αισιοδοξία από τους καταναλωτές της χώρας. Οι μέσοι ευρωπαϊκοί δείκτες διαμορφώθηκαν στις -15,2 μονάδες στην ΕΕ και στις -14,9 μονάδες στην Ευρωζώνη. Αναλυτικά:

- **Οριακή εξασθένιση στις εκτιμήσεις των καταναλωτών για την οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών τους τελευταίους 12 μήνες**

Οι αρνητικές εκτιμήσεις των καταναλωτών για την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους τους προηγούμενους 12 μήνες κλιμακώνονται οριακά τον Μάρτιο στις -53,1 μονάδες (έναντι -52,3). Το 68% των νοικοκυριών εκτίμησε ελαφρά ή αισθητή επιδείνωση της οικονομικής του κατάστασης, ενώ μόλις το 3% θεωρεί πως επήλθε μικρή βελτίωση. Οι αντίστοιχοι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώθηκαν στις -12,5 και -13,1 μονάδες αντίστοιχα.

Πίνακας 6: Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών (εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

Περιοχή	Ακραίες τιμές		Μέσοι όροι										
	Min	Max	2001-2023	2018	2019	2020	2021	2022	2023				
ΕΕ-27	-24,0 (Ιουν. 2022)	-1,7 (Μάιος 2000)	-11,7	-4,1	-6,1	-14,5	-8,5	-23,0	-18,5				
Ευρωζώνη	-24,4 (Μάρ. 2009)	-1,9 (Μάιος 2000)	-12,0	-4,8	-7,0	-14,2	-7,5	-21,9	-17,4				
Ελλάδα	-80,8 (Φεβρ. 2012)	+3,2 (Απρ. 2000)	-41,1	-44,0	-19,8	-32,5	-35,4	-50,7	-40,0				
Περιοχή	2023												
	I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ	
ΕΕ-27	-22,0	-20,6	-20,7	-18,9	-18,5	-17,5	-16,3	-16,9	-18,6	-18,4	-17,5	-16,0	
Ευρωζώνη	-20,7	-19,0	-19,1	-17,5	-17,4	-16,1	-15,2	-16,0	-17,7	-17,9	-17,0	-15,1	
Ελλάδα	-41,4	-47,4	-41,1	-44,6	-34,5	-31,0	-28,6	-35,4	-45,0	-44,7	-45,6	-40,3	
Περιοχή	2024												
	I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ	
ΕΕ-27	-16,2	-15,8	-15,2										
Ευρωζώνη	-16,1	-15,5	-14,9										
Ελλάδα	-46,3	-47,2	-44,7										

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

¹ Από τον Απρίλιο του 2022, η μέθοδος εποχικής προσαρμογής των στοιχείων της Έρευνας άλλαξε. Ακολουθώς, όλα τα προηγούμενα αποτελέσματα έχουν αναθεωρηθεί ελαφρώς.

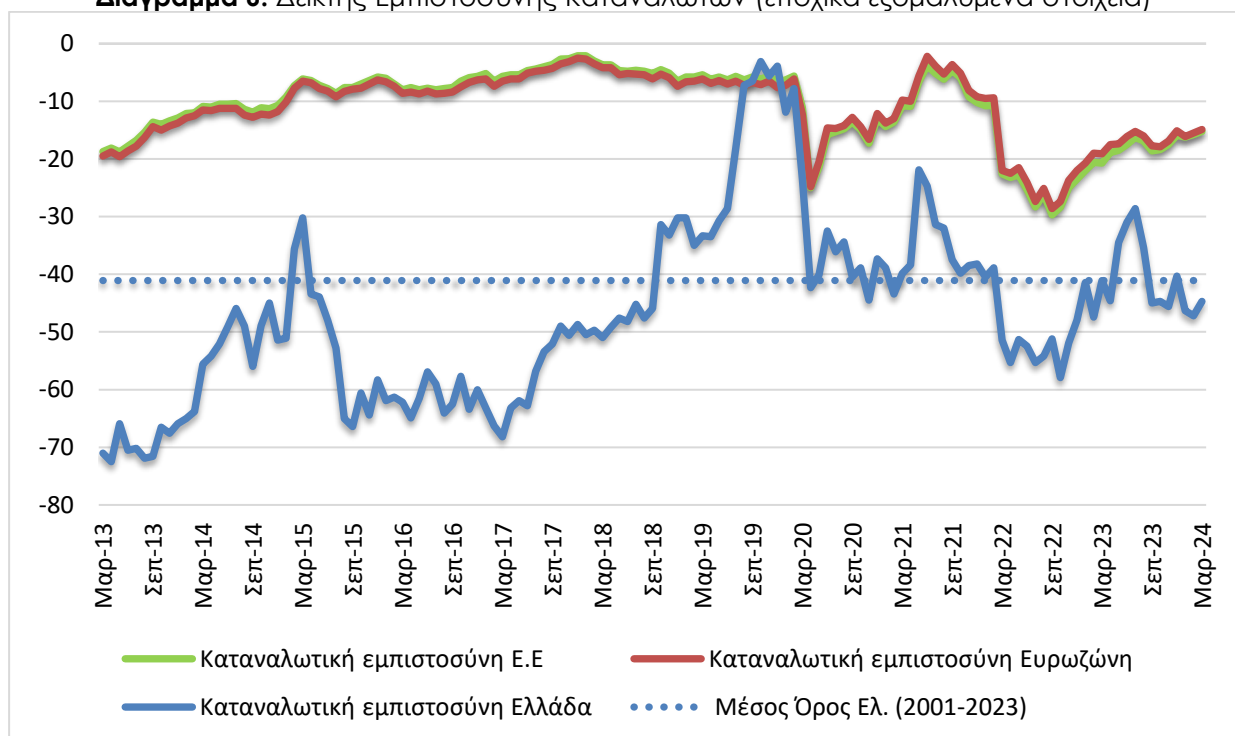
- **Περισσότερο αισιόδοξες οι προβλέψεις για την οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών**

Οι προβλέψεις των καταναλωτών για την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους τους προσεχείς 12 μήνες ενισχύθηκαν ήπια τον Μάρτιο, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -42,3 (από -45,6) μονάδες τον Φεβρουάριο. Το 57% (από 60%) των νοικοκυριών αναμένει ελαφρά ή αισθητή επιδείνωση της οικονομικής του κατάστασης, ενώ το 9% προβλέπει μικρή βελτίωση. Οι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώθηκαν στις -4,6 και -4,3 μονάδες αντίστοιχα.

- **Πιο αισιόδοξες και οι προβλέψεις για την οικονομική κατάσταση της χώρας**

Ο αρνητικός δείκτης των προβλέψεων των νοικοκυριών για την οικονομική κατάσταση της χώρας τους το προσεχές 12-μηνο παρουσίασε μικρή υποχώρηση τον Μάρτιο και διαμορφώθηκε στις -42,3 (από -44,6) μονάδες. Το 59% (από 61%) των καταναλωτών προέβλεψε ελαφρά ή αισθητή επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης της χώρας, έναντι του 19% (από 21%) το οποίο αναμένει σταθερότητα. Οι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώθηκαν στις -27,0 και -24,2 μονάδες αντίστοιχα.

Διάγραμμα 6: Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών (εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

- **Αισθητή ενίσχυση στην πρόθεση για μείζονες αγορές**

Η πρόθεση των καταναλωτών για σημαντικές αγορές τους προσεχείς 12 μήνες (επίπλων, ηλεκτρικών συσκευών κ.λπ.) ενισχύθηκε αισθητά με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -40,9 (από -46,3) μονάδες. Το 49% (από 56%) των καταναλωτών προέβλεψε ότι θα προβεί σε λιγότερες ή πολύ λιγότερες δαπάνες, ενώ το 4% (από 4%) αναμένει το αντίθετο. Οι ευρωπαϊκοί δείκτες διαμορφώθηκαν στις -16,6 μονάδες στην ΕΕ και στις -17,9 μονάδες στην Ευρωζώνη.

- **Σημαντική βελτίωση της πρόθεσης για αποταμίευση**

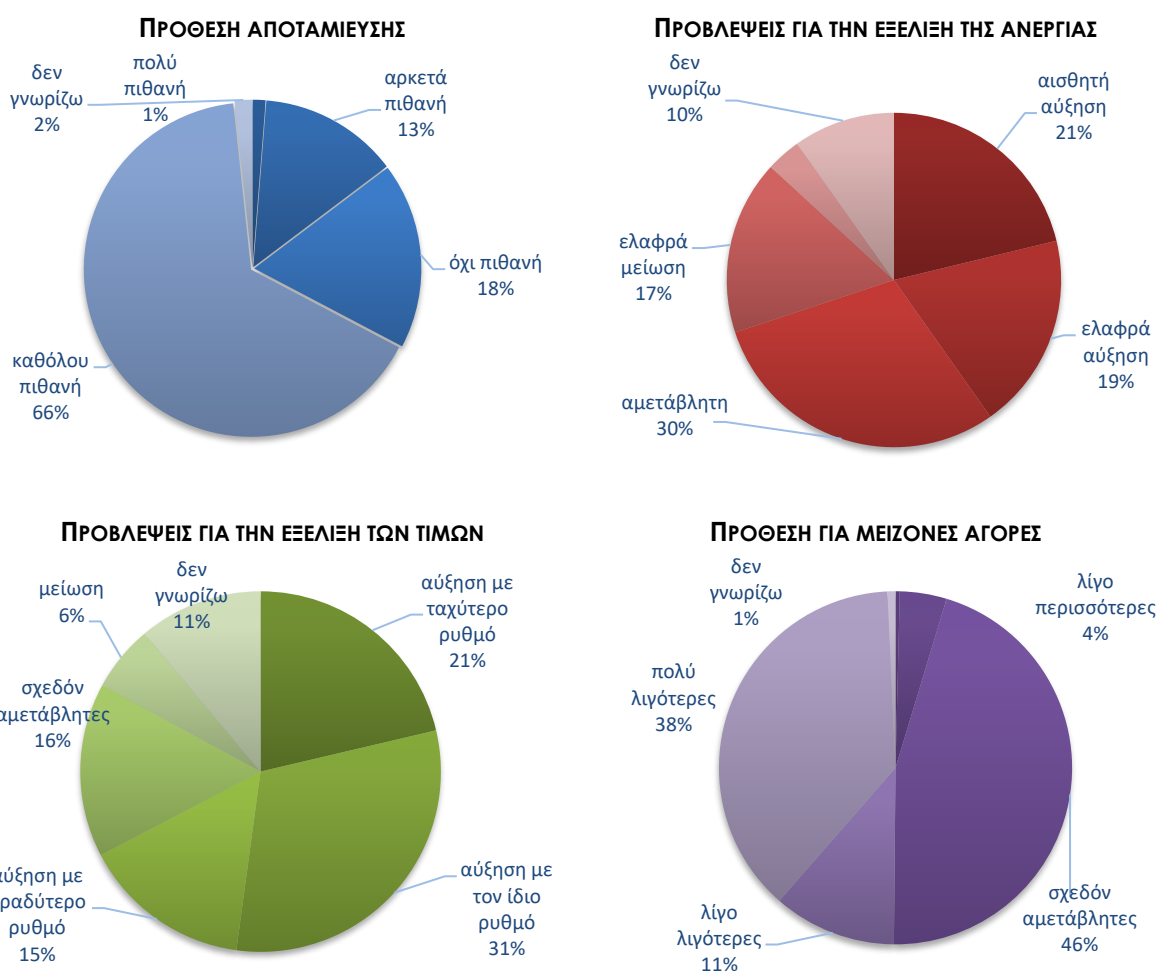
Ο δείκτης της πρόθεσης για αποταμίευση τους προσεχείς 12 μήνες βελτιώθηκε σημαντικά τον Μάρτιο και διαμορφώθηκε στις -66,6 μονάδες (από -72,3). Το 84% των νοικοκυριών δεν θεωρεί πιθανή την αποταμίευση στο επόμενο 12μηνο, ενώ το 15% (από 13%) τη θεωρεί πιθανή ή πολύ

πιθανή. Οι σχετικοί δείκτες διαμορφώθηκαν στις +5,1 μονάδες στην ΕΕ και στις +4,9 μονάδες στην Ευρωζώνη.

- **Μικρή επιδείνωση στις προβλέψεις για την ανεργία**

Ο δείκτης πρόβλεψης για την εξέλιξη της ανεργίας τους προσεχείς 12 μήνες κλιμακώθηκε τον Μάρτιο, στις +18,9 μονάδες, από +15,9 τον Φεβρουάριο. Το ποσοστό των νοικοκυριών που προέβλεψε μικρή ή αισθητή άνοδο της ανεργίας ενισχύθηκε στο 40% (από 35%), με το 20% των ερωτηθέντων να αναμένει ελαφρά μείωσή της. Οι αντίστοιχοι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώθηκαν στις +18,3 και +15,6 μονάδες.

Διάγραμμα 7: Ενδεικτικές μεταβλητές της έρευνας καταναλωτών το επόμενο 12μηνο

Πηγή: IOBE

- **Αποκλιμάκωση των προβλέψεων για άνοδο των τιμών**

Ο θετικός δείκτης για τις προβλέψεις μεταβολών στις τιμές τους προσεχείς 12 μήνες αποκλιμακώθηκε έντονα τον Μάρτιο και διαμορφώθηκε στις +23,0 μονάδες, έναντι +32,1 μονάδων τον Φεβρουάριο. Το 52% (από 57%) των νοικοκυριών προέβλεψε άνοδο τιμών με τον ίδιο ή ταχύτερο ρυθμό και το 16% (από 16%) αναμένει σταθερότητα. Οι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώθηκαν στις +12,5 και +12,3 μονάδες αντίστοιχα.

- **Εξασθένιση του ποσοστού που «αντλεί από τις αποταμιεύσεις του»**

Σχετικά με τις εκτιμήσεις για την τρέχουσα οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού, το ποσοστό των καταναλωτών που δηλώνει ότι «μόλις τα βγάζει πέρα» διαμορφώθηκε στο 64%, ενώ στο 11% από 14% υποχώρησε το ποσοστό όσων αναφέρουν ότι αντλούν από τις αποταμιεύσεις τους. Οι καταναλωτές που δήλωσαν ότι αποταμιεύουν λίγο ή πολύ αποτελούν το 18% (από 15%) του συνόλου, ενώ το ποσοστό όσων δήλωσαν ότι «έχουν χρεωθεί» διαμορφώθηκε εκ νέου στο 7%.

- **Ενίσχυση του ποσοστού των νοικοκυριών που είναι αβέβαια για τη μελλοντική οικονομική κατάστασή τους**

Στο ερώτημα το οποίο αξιολογεί το βαθμό αβεβαιότητας των νοικοκυριών ως προς τις μελλοντικές οικονομικές εξελίξεις, το 59% έκρινε τον Μάρτιο ότι η οικονομική κατάστασή του μπορεί να προβλεφθεί δύσκολα ή σχετικά δύσκολα, από 57% τον προηγούμενο μήνα.